

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z wniosku G. G.
przy uczestnictwie R. M., T. C., R. C., K. C. i D. C.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w T.
z dnia 10 maja 2018 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. przyznaje adwokatowi J. K. i nakazuje wypłacić mu ze środków Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w T. kwotę 300 (trzysta) złotych powiększoną o należny podatek VAT tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu G. G. w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Skarżąca G. G. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia, w którym oddalono apelację skarżącej od postanowienia oddalającego jej wniosek o stwierdzenie zasiedzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna to nadzwyczajny środek zaskarżenia o celu przede wszystkim publicznoprawnym. Celem tym jest zapewnienie jednolitości orzecznictwa oraz spójności i prawidłowości wykładni prawa. Realizacji powyższej funkcji służy uregulowana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja przysądu. Stosownie do ww. przepisu Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podejmowanie odrębnej decyzji w przedmiocie przyjęcia sprawy do rozpoznania ma również na celu realizację zasady szybkości postępowania oraz pozwala zaakcentować wysoce sformalizowany charakter postępowania przed Sądem Najwyższym, o czym świadczą określone wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona (ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części), przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany, a także wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Nadto skarga kasacyjna powinna spełniać wymagania przewidziane dla pisma procesowego i być wzbogacona o bliżej określone odpisy (art. 398 § 3 zd. 1 *in fine* k.p.c.). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno korespondować z przesłankami określonymi w art. 398⁹ k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., II CZ 89/05).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz uzasadnienie skargi kasacyjnej stanowią niezależne elementy konstrukcyjne tego środka

zaskarżenia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 oraz 398⁴ § 2 k.p.c.), toteż konieczne jest ich wyraźne wyodrębnienie (por. post. SN z: 10 stycznia 2001 r., V CZ 189/02 oraz 23 stycznia 2008 r., II PK 278/07). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma podstawowe znaczenie na etapie oceny dokonywanej w ramach przedsądu. Uzasadnienie takie powinno bowiem wyjaśniać, że przedmiotem badania przez Sąd Najwyższy powinna być skarga kasacyjna wywiedziona w sprawie, która została już rozpoznana i prawomocnie rozstrzygnięta przez Sądy powszechne. Z kolei uzasadnienie podstaw kasacyjnych służy innemu celowi, w postaci dokonania merytorycznej oceny zasadności skargi, co do której uprzednio stwierdzone już zostały podstawy do jej przyjęcia. Analiza tego uzasadnienia może być wprawdzie pomocna w rozważeniu, czy okoliczności sprawy świadczą o zaistnieniu skonkretyzowanych przez ustawodawcę przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jednak zasadniczy cel wywodów strony skarżącej jest w tym przypadku ukierunkowany na wyjaśnienie zaistnienia takich naruszeń przepisów prawa materialnego lub prawa procesowego, które uzasadniają wnioski skargi: o uchylenie zaskarżonego orzeczenia albo o jego uchylenie i stosowną do żądania strony zmianę.

Jako podstawę przyjęcia skargi do rozpoznania skarżąca wskazała na występowanie w niej istotnych zagadnień prawnych. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem odwołanie się do tej przesłanki wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu wyraża się w tym, że jego rozstrzygnięcie miałoby znaczenie dla praktyki orzeczniczej sądów. Tylko wtedy może być zrealizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13).

Skarżąca ograniczyła się do sformułowania trzech pytań dotyczących przepisów związanych z przedmiotową sprawą. Nie przedstawiła przy tym żadnej

argumentacji odnoszącej się do ich istotności bądź występowania w tym przedmiocie rozbieżnych ocen. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania zabrakło też odniesienia tych zagadnień do realiów sprawy. Sąd Najwyższy wskazuje, że samo przedstawienie pytań dotyczących prawa nie stanowi prawidłowego uzasadnienia wniosku z art. 398⁴ § 2 k.p.c.

Jednocześnie skarżąca wskazała na potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Potrzeba taka oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo też prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (por. post. Sądu Najwyższego z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09). Rozbieżność w orzecznictwie powinna być wykazana przez przywołanie judykatów, w których różne rozstrzygnięcia zapadły w stanach faktycznych nieróżniących się od siebie w sposób relewantny prawnie (por. post. Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2015 r., III CSK 59/15).

W uzasadnieniu wniosku wskazano na trzy grupy przepisów mających wymagać wykładni. W pierwszym przypadku przywołano jedno orzeczenie Sądu Najwyższego, a na dowód istnienia rozbieżności orzeczniczych przywołano postanowienie wydane w przedmiotowej sprawie. Podkreślić należy, że brak zgodności między orzeczeniem będącym przedmiotem skargi, a utrwaloną nawet linią orzecniczą nie stanowi podstawy do przyjęcia skargi do rozpoznania. Nadto analiza argumentacji samej skarżącej wskazuje, że między tymi judykatami nie ma sprzeczności – Sąd Okręgowy w T. nie wyraził poglądu odmiennego niż Sąd Najwyższy, a jedynie (w ocenie skarżącej) błędnie nie dostosował się do jego wytycznych.

W przypadku pozostałych przepisów mających budzić wątpliwości czy też rozbieżności w orzecznictwie nie wskazano nawet na pojedyncze orzeczenia,

nie sprecyzowano także, na czym miałyby polegać poważne wątpliwości. Z argumentacji skargi możliwe jest natomiast wysnucie wniosku, że potrzeba wykładni nie istnieje, skoro przedstawiono wyraźnie jednostronną argumentację.

Skarżąca podniosła też, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Oparcie wniosku na tej przesłance wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd II instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Składający skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawić odpowiednie argumenty (por. post. Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Oczywista wadliwość kwestionowanego orzeczenia musi występować w ramach podstaw skargi (por. post. Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2001 r., III CKN 557/01).

W skardze nie wskazano na przepisy, które miałyby zostać naruszone w kwalifikowany sposób. Nie przedstawiono również argumentacji, która wykazywałaby, że Sąd II instancji wydał *prima facie* nietrafne orzeczenie. Wypada ponadto zauważyć, że połączenie przesłanek zastosowania art. 398⁹ § 1 pkt 1 oraz 2 k.p.c. z oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej dopuszczalne jest tylko wówczas, gdy dotyczą one odmiennych podstaw kasacyjnych. Dana kwestia nie może bowiem wymagać pogłębionej wykładni i jednocześnie być niewątpliwa (por. post. Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2012 r., III UK 60/11). Tymczasem z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wprost wynika, że skarżąca nie dokonuje jednoznacznego wyróżnienia poszczególnych podstaw przyjęcia skargi do rozpoznania i nie odnosi ich do oddzielnych zarzutów.

W związku z powyższym należało uznać, że w skardze kasacyjnej nie wykazano, by zachodziły przyczyny określone art. 398⁹ k.p.c., co przemawiało za odmową przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

aj

l.n